

הגנה על אזרחים

2010 במרס 23-17

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-23 במרס:

- 25 במרס - אמצעי התקשורת הישראליים מדווחים כי הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בירושלים נתנה "אישור פרוצדוראלי" לבניית 200 דירות למתנחלים בשכונת שיח' ג'ראח שבירושלים המזרחית (ר' התפתחויות הקשורות לנושא, להלן)

הגדה המערבית

ארבעה הרוגים פלסטינים בשכם; העימותים בירושלים המזרחית נמשכים

כוחות ישראליים הרגו השבוע ארבעה פלסטינים, ובכך הגיע המספר הכולל של פלסטינים שנהרגו בידי כוחות ישראליים ב-2010 לחמישה. בנוסף פצעו כוחות ישראליים 57 פלסטינים, אשר רובם נפגעו במהלך עימותים בירושלים המזרחית. כמו כן נפצעו גם חמישה מאנשי הכוחות הישראליים. עד עתה נפצעו במהלך שנת 2010 491 פלסטינים ו-59 מאנשי הכוחות הישראליים.

ב-21 וב-22 במרס הרגו כוחות ישראליים ארבעה צעירים פלסטינים, שלושה בני 19 והרביעי בן 16, בשתי תקריות נפרדות בנפת שכם. ב-21 במרס נהרגו שני פלסטינים בכפר עראק בורין, במהלך עימותים בין התושבים לבין כוחות ישראליים. העימותים התרחשו אחרי שהכוחות הישראליים הגיעו לפזר את התושבים במהלך עימות עם קבוצת מתנחלים מהתנחלות ברכה. בארבעת השבועות האחרונים תיעד המשרד לתאום עניינים הומניטריים (OCHA) תשעה מקרי פציעה של פלסטינים כתוצאה מאלימות במעורבות מתנחלים בכפר. ב-22 במרס ירו כוחות ישראליים למוות שני חקלאים פלסטינים ליד הכפר עוורתא. לדברי משרד התיאום והקישור הישראלי בשכם, הפלסטינים נהרגו אחרי שאחד מהם ניסה לתקוף חייל במכוש. דיווחי אמצעי התקשורת הישראליים על התקרית מצביעים על כך שעל פי ממצאי צה"ל, שני מקרי ההריגה מצריכים חקירה נוספת. הפרקליט הצבאי הראשי הורה לפתוח בחקירה בפרשת עראק בורין, לאור הסתירות בראיות הראשוניות שנאספו. בפרשת ההריגה בעוורתא, מהדיווחים בתקשורת עולה כי המידע הראשוני של צה"ל מצביע על כך שהחיילים לא היו בסכנת חיים.

בירושלים המזרחית נמשכו השבוע העימותים, במיוחד במחסומי שועפאט וקלנדיה. במהלך העימותים נפצעו 33 פלסטינים, ביניהם 15 ילדים; יותר מרבע ממקרי הפציעה נגרמו מקליעי מתכת מצופים בגומי. גם חייל ישראלי אחד נפצע. הפגנות מחאה נוספות דווחו בנפת חברון ובכפר בודרוס (נפת רמאללה), במהלך נפצעו חמישה אזרחים פלסטינים וחייל ישראלי אחד.

לדברי מועדון האסירים הפלסטינים בירושלים, בשבועיים האחרונים נעצרו 300 פלסטינים על ידי כוחות ישראליים בהקשר של העימותים ומבצעי חיפוש בחלקים שונים של ירושלים המזרחית, ביניהם 180 מאז ה-17 במרס. 50 עדיין נתונים במעצר, ביניהם 20 ילדים. על 23 מבין העצירים ששוחררו נאסר להיכנס לעיר העתיקה או למסגד אל-אקסה למשך 15 ימים, ועשרה ילדים הושמו במעצר בית.

בנוסף, שמונה-עשר פלסטינים ושני פעילים בין-לאומיים נפצעו השבוע במהלך ההפגנות השבועיות נגד הרחבתה של התנחלות חלמיש (נפת רמאללה), ופלסטיני קשיש נפצע כשבחן את הנזקים לאדמות שגרמו מתנחלים מאותה התנחלות. שלושה חיילים ישראלים נפצעו אף הם השבוע מאבנים שיידו פלסטינים

בתקרית אחת, בתחומי העיר חברון, בשטח הנתון לשליטה פלסטינית (H1). בתקרית נפרדת, שהסתיימה בלא נפגעים, השליכו פלסטינים בקבוק תבערה על משמר הגבול בירושלים המזרחית.

במהלך התקופה המדווחת ניהלו כוחות ישראליים 94 מבצעי חיפוש בתוך ערים וכפרים פלסטיניים, נתון שהוא נמוך מן הממוצע השבועי לשנת 2010, העומד על 110. כמו בשבועות קודמים, גם השבוע התנהלו מרבית המבצעים בחלקה הצפוני של הגדה המערבית (46).

נמשכות תקריות במעורבות מתנחלים

בנוסף על התקרית בעראק בורין, שתוארה לעיל, תיעד המשרד לתיאום עניינים הומניטריים שבע תקריות, שבכולן ניזוק רכוש פלסטיני. הנתון של השבוע זהה לממוצע השבועי של שלוש תקריות מאז תחילת 2010.

מן הראוי לציין כי מתנחלים עקרו יותר מ-50 עצי זית ושקד השייכים לחקלאי פלסטיני, וחרשו יותר מחמישה דונמים של קרקע בבעלות פלסטינים. לדברי מקורות פלסטיניים, מתנחלים כרתו גם חמישה עצי זית השייכים לכפר קריות, הרסו מטע פלסטיני ליד הכפר ג'ית וכן השליכו אבנים על שלושה בתים בבורין (נפת שכם), וניפצו כמה חלונות. בנפת בית לחם הציתו מתנחלים מספר עצי זית בוואדי אבו ריש, היכן שפלסטינים, יחד עם פעילים בין-לאומיים, מארגנים באופן סדיר הפגנות נגד עקירת עצים וחבלה בהם על ידי מתנחלים. בהפגנה שהתקיימה השבוע עצרו כוחות ישראליים ארבעה פעילים בין-לאומיים, שכולם שוחררו מאוחר יותר.

שש תקריות נוספות שארעו במהלך השבוע השפיעו על מתנחלים, ושתיים מתוכן הביאו לפציעתם של שני מתנחלים באזור ירושלים ובית לחם. בארבע התקריות האחרות הושלכו אבנים ובקבוקי תבערה על כלי רכב של מתנחלים שגעו בכבישים ליד כפרים פלסטינים באזור רמאללה. בתקריות הללו לא היו נפגעים.

עדכון בנושא הריסות וצווי גירוש

המנהל האזרחי הישראלי (מנהא"ז) הוציא צו הפסקת עבודה נגד מבנה מגורים בקהילה הבדואית אל-חדידיה, השוכנת בשטח C של בקעת הירדן, בגין היעדר היתר בנייה. בשל הצו מצויות שלוש משפחות, הכוללות בסך הכול 27 נפשות (ביניהן שבעה ילדים) בסכנת עקירה בכפייה. בתקופה שכוסתה בדוח הקודם בנושא הגנה על אזרחים, מסר המנהא"ז צו גירוש למשפחה בת שתי נפשות באותה קהילה, בנימוק שהם מתגוררים בשטח צבאי סגור. מאז תחילת 2010 תיעד המשרד לתיאום עניינים הומניטריים את הריסתם של 57 מבנים בבעלות פלסטינית בשטח C, ועוד שלושה מקרים של הריסה עצמית בידי פלסטינים בירושלים המזרחית – המקרים הללו הביאו לעקירתם בכפייה של 225 פלסטינים בסך הכול.

הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בירושלים העניקה את אישורה הפורמאלי הסופי לתוכנית הבנייה של 20 יחידות בנייה למתנחלים במתחם מלון שפרד שבשכונת שיח' ג'ראח, בירושלים המזרחית. ארגוני מתנחלים ישראלים מנהלים מסע עיקש להשתלט על קרקעות ונכסים ולבסס נוכחות רציפה בשיח' ג'ראח. בסך הכול מצויים 475 פלסטינים בסכנת עקירה בכפייה בשל תוכניות ההתנחלות הישראליות באזור; ב-2009 גורשו 53 פלסטינים מבתיים בחלק סמוך של שכונת שיח' ג'ראח.

עדכוני גישה

בהקשר של העימותים המתמשכים בירושלים המזרחית ובסביבותיה, נותרו בתוקפן הגבלות הגישה הישראליות, לרבות אלו המגבילות את הכניסה למתחם מסגד אל-אקסה בימי שישי לגברים בני חמישים ומעלה. גם המעבר במחסומי קלנדיה ושעפאט הושפע לרעה. במחסום קלנדיה, שנסגר חלקית לתנועת כלי רכב בהזדמנות אחת לפחות, דווחו פקקי תנועה. במחסום שעפאט מדווחים התושבים כי המחסום היה

סגור לתנועת כלי רכב במשך יומיים; משרד התיאום והקישור הישראלי לא מצא רישום של סגירתו הרשמית של המחסום.

ב-18 במרס הוגבלה גישה כלי רכב אל תוך העיר חברון וממנה למשך שלוש שעות, באמצעות מחסומי פתע. המחסומים הוסרו בעקבות מעצרו של שלושה פלסטינים בתוך העיר, בידי יחידת מסתערבים

ישראלית. כמו כן, השבוע הוקם מחדש אחד מתילי העפר שסולקו מכביש 35 בתחילת השנה, במהלך שהגביל גישה כלי רכב לשטח חקלאי שגודלו לפחות 50 דונמים. בנוסף על כך, ב-21 וב-22 במרס סגרו כוחות ישראלים את הכביש הראשי (כביש 3526) המקשר בין הכפרים דורא לבית עווא, העובר בואדי למרגלות התנחלות נגוהות ומאחז מצפה לכיש. לדברי מקורות ישראלים הכביש נסגר אחרי דיווחים על ירי על ג'יפ ישראלי באזור. כביש זה היה סגור לתנועת פלסטינים בין ינואר 2001 לינואר 2010, כשנפתח מחדש בעקבות הוראת בג"ץ הישראלי.

בנפת רמאללה חילק הצבא הישראלי שני צווי תפיסה לשטח אדמה של 173.2 דונמים בתחומי העיירות ביתוניה וא-טירה, לבניית מחסום וגדר לאורך כביש 443. התפתחויות אלה באות בעקבות פסיקה של בג"ץ הישראלי מדצמבר 2009, שמצאה כי האיסור שהטיל הצבא הישראלי על שימוש של פלסטינים באותו קטע של כביש 443 העובר בגדה המערבית (ואשר אורכו 25 קילומטרים) הינו בלתי חוקי. בג"ץ הורה לרשויות ליישם, תוך חמישה חודשים, הסדר חלופי שיאפשר לפלסטינים להשתמש בכביש זה, מבלי שקבע מהם הפרמטרים המעשיים של הסדר שכזה.

המזכיר הכללי של האו"ם מבקר בישראל ובשטח הפלסטיני הכבוש (שפ"כ)

המזכיר הכללי של האו"ם (המזכ"ל) ביקר בישראל ובשפ"כ בין ה-21 ל-22 במרס. במהלך הביקור הדגיש המזכ"ל את מחויבותו של האו"ם לעזור לצדדים להגיע במשך השנתיים הקרובות להסדרת הסכסוך בדרכי שלום. המזכ"ל הביע את דאגתו העמוקה לנוכח "מצבם ההומניטרי המחמיר" של הפלסטינים והפציר בכל הצדדים להגיב באיפוק על האלימות ומות אזרחים בתקריות שאירעו לאחרונה. הוא חזר על עמדת האו"ם כי התנחלויות ישראליות, לרבות בירושלים המזרחית, הן בלתי חוקיות מתוקף החוק הבין-לאומי וקרא להקפאת הפעילות בהתנחלויות, הגירוש וההריסות. המזכ"ל קידם בברכה את ההחלטה שקיבלה ישראל לא מכבר להתיר את חידושו של מיזם הדיור של האו"ם בחאן יונס, מיזם מים ותברואה בתל א-סולטאן, תיקונים בטחנת הקמח באל-באדר והרחבת רשימת חומרי היבוא כך שתכלול גם אלומיניום. יחד עם זאת ציין המזכ"ל, כי לא די בכך לתת מענה לצורכי האוכלוסייה. המזכ"ל חזר על קריאתו להסרת המיידית של המצור על עזה, וקרא למצור "מזיק ומסב לבני אדם סבל שלא יעלה על הדעת". המזכ"ל גינה גם ירי טילים על ידי פלגים חמושים פלסטיניים מעזה אל שטח ישראל, וקרא לחילופי שבויים שיביאו לשחרורם של אסירים פלסטינים ושל החייל הישראלי גלעד שליט.

רצועת עזה

עובד זר אחד נהרג ו-25 פלסטינים נפצעו

אחרי שבועיים של שקט יחסי, שבהם לא נרשמו הרוגים בהקשר של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, גרמו השבוע כוחות ישראלים לפציעתם של 25 פלסטינים, ש-24 מהם נפצעו כתוצאה מתקיפות אוויריות. מאז תחילת 2010 הרגו כוחות ישראליים ברצועת עזה 20 פלסטינים ופצעו 47 נוספים.

ב-19 במרס נהרג עובד זר ביישוב נתיב העשרה (בדרום ישראל) מטיל ששיגרו פלגים פלסטינים בעזה. זהו ההרוג הראשון מירי טילים מאז סופה של מתקפת "עופרת יצוקה" שבה פתחה ישראל ב-18 בינואר 2009.

בעקבות הריגת הפועל ביצע חיל האוויר הישראלי שורה של תקיפות אוויריות ברצועת עזה. ב-19 במרס פגעו התקיפות האוויריות הישראליות במנהרות שמתחת לגבול עזה ומצרים באזור רפיח, וגרמו לפציעתם של שני פלסטינים שעבדו במנהרות. באותו יום הותקף מן האוויר גם שדה התעופה הבין-לאומי (המושבת) של עזה, ובתקיפות נפצעו 14 אזרחים פלסטינים. ב-22 במרס פגעו תקיפות אוויריות ישראליות בקרקע חקלאית ממזרח לעזה, הביאו להרס של ארבעה מבנים חקלאיים וגרמו נזק חלקי לעשרה בתים סמוכים לכל הפחות ולבית-ספר. שמונה אזרחים, ביניהם שני ילדים (בני 16 ו-12) נפצעו. באותו יום פתחו טנקים ישראלים באש על אזור ממזרח לכפר ואדי א-סלקא (במרכז רצועת עזה), בניסיון לפגוע בשלושה אזרחים פלסטינים שניסו לחדור לישראל. במהלך התקרית נהרג חיילי ישראלי אחד מאש הכוח הישראלי ופלסטיני אחד נפצע. שלושת הפלסטינים שניסו להיכנס לשטח ישראל נעצרו.

במהלך השבוע ירו פלגים פלסטינים מספר טילים מתוצרת מקומית לעבר דרום ישראל, לרבות בסיסי צבא, אף שלא גרמו לנזק לרכוש. על פי הדיווחים, שני טילים התפוצצו בטרם עת בשטח עזה, ליד גדר הגבול.

הגבלות הגישה הישראליות ביבשה ובמים נמשכות; 30 פלסטינים נעצרים ליד הגבול

כוחות ישראליים ממשיכים להגביל גישת פלסטינים ל"אזור החיץ" שלאורך הגבול עם ישראל, בפתיחה באש על כל מי שמנסים להיכנס או להתקרב לאזור.

בחמישה מקרים נפרדים ביצעו טנקים ודחפורים ישראלים חדירות למרחק כמה מאות מטרים אל תוך שטח עזה, ונסוגו אחרי שפילסו ושיטחו אדמות. במהלך אחת התקריות הללו, ב-22 במרס, חדרו כוחות ישראליים אל שטח בית חנון, מלווים בירי כבד, ועצרו 20 פלסטינים, ביניהם שישה ילדים; 18 מהעצורים שוחררו אחרי חקירה ושניים עדיין מוחזקים במעצר. בנוסף, השבוע נערכו בארבע הזדמנויות נפרדות הפגנות נגד הגבלות הגישה. בשתיים מן ההפגנות הללו פתחו חיילים ישראלים ביריות אזהרה על המפגינים; לא דווח על נפגעים.

במקור הכריזו הרשויות הישראליות על אזור ה"חיץ" בצידו העזתי של הגבול עם ישראל בעקבות "ההתנתקות" של ישראל בשנת 2005. במאי 2009 הורחב אזור זה רשמית, מ-150 ל-300 מטרים, אף שהגבלות הגישה נאכפות לעיתים במרחק של עד קילומטר מן הגבול. בנוסף, כוחות ישראליים ממשיכים לאכוף הגבלות דומות על גישה של פלסטינים לשטחי דיג המרוחקים יותר משלושה מיילים ימיים מן החוף.

המחסור בדלק נמשך

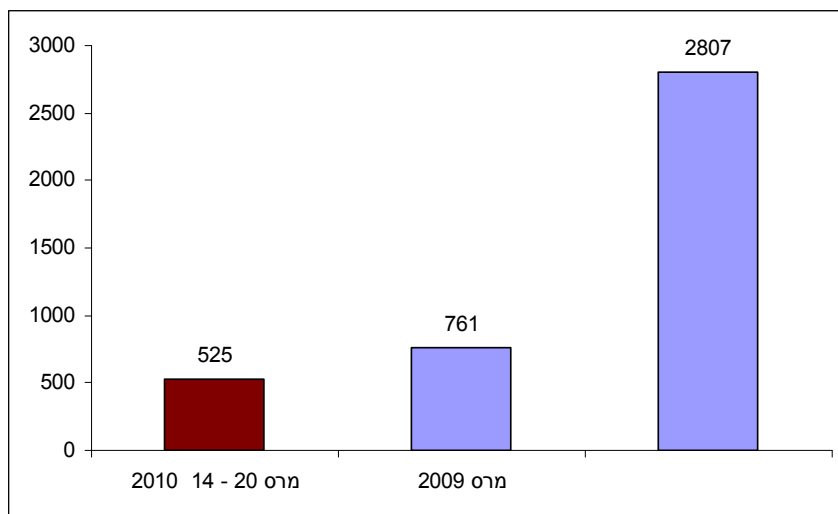
השבוע ניכרה זה השבוע השביעי ברציפות ירידה ביבוא הדלק התעשייתי הדרוש להפעלת תחנת הכוח של עזה. השבוע הועברו אל עזה כ-1.04 מיליון ליטרים בלבד, המייצגים רק 33 אחוזים מן הכמות השבועית המשווערת של 3.15 מיליון ליטרים, הדרושה להפעלתה של תחנת הכוח במלוא תפוקתה. מאז ה-3 במרס 2010 המשיכה תחנת הכוח לפעול על טורבינה אחת בלבד, כשהיא מפיקה רק 30 מגה-ואט חשמל, או 38 אחוזים מתפוקתה המלאה של התחנה. כתוצאה מכך סובלת מרבית אוכלוסיית עזה מהפסקות חשמל יזומות ממושכות, הנמשכות 8-12 שעות ביום; הפסקות חשמל נוספות מתרחשות לעיתים תכופות בשל עומסי היתר הקשים על רשת החשמל, העמוסה ממילא יתר על המידה. חברת החשמל העזתית מעריכה גם כי אוכלוסייה של 10,000 נפש החיה בדרום העיר עזה, במזרח ג'באליה וממערב לבית לאהיא נותרת בלי חשמל, משום שלא ניתן לתקן את רשתות החשמל שניזוקו במהלך מתקפת "עופרת יצוקה".

גם המחסור בגז בישול נמשך: השבוע יובאו לעזה 840 טונות של גז בישול, לעומת 890 טונות בשבוע הקודם; על פי אומדן התאחדות בעלי תחנות הדלק, המספקות גם גז בישול לשימוש ביתי, כמות זו מהווה רק 60 אחוזים מכמות הגז השבועית הדרושה לצרכי התושבים (1,400 טונות). תוכנית הקיצוב לגז בישול, שהחלה בנובמבר 2009, נותרת בעינה. כמו כן מסרה התאחדות בעלי תחנות הדלק, כי כדי להתגבר על המחסור המתמשך בגז בישול יש להעביר לרצועה לפחות עוד 2,000 טונות של גז בישול למיליו מיכלים ריקים, בנוסף להבטחת העברתן השוטפת של 250-200 טונות גז מדי יום.

יצוא מוגבל, וכן יבוא מוגבל של זכויות, נמשכים

השבוע נכנסו לעזה 525 מטעני סחורות, כ-19 אחוזים מהממוצע השבועי שנכנס לעזה בחמשת החודשים הראשונים של 2007, לפני השתלטות החמאס. רוב הסחורות המיובאות (87 אחוזים) היו מוצרי מזון והיגיינה. גם יבוא הזכויות נמשך במהלך השבוע; מאז ה-29 בדצמבר 2009 יבוא לעזה בסך הכול 142 מטענים ובהם למעלה מ-90,000 לוחות זכויות. השבוע יוצאו מעזה דרך מעבר כרם שלום שמונה מטענים של פרחים טריים. מאז ה-10 בדצמבר 2009 יצאו את עזה 104 מטענים, ביניהם 71 מטעני פרחים (יותר מ-11 מיליוני פרחים) ו-33 מטעני תותים (52 טונות). בנוסף, במהלך השבוע נודע כי ישראל אישרה את כניסתם של מספר מוגבל של פריטים הדרושים לעבודות שיקום, שימשו להשלמת מיזם דיור של האו"ם ומפעל לטיפול בשפכים שבונה האו"ם.

ממוצע שבועי של מטעני סחורות הנכנסים לעזה
(מטען = משאית עם נגירת אחת)

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2010_03_18_english.pdf